

USTANI, RASVIJETLI SE !

(poslanica na blagdan Bogojavljenja)

Moćni prorok i pouzdani vidjelac Izaija (Sirah 48, 22) javlja se u povijesti izraelskog naroda onda, kad još sve nije bilo izgubljeno, no prijetila je pogibao, da bude izgubljeno.

Za vrijeme kraljeva Jeroboama II. i Ozije sjeverno (izraelsko) i južno (judino) kraljevstvo još evatu, aki po posljednji put. Bio je to cvat nalik krasnom danu, za kojim je imala doći strašna oluja. Izaija se rodio 756 g. prije Krista, a o njegovoj službi neznamo ništa poslije 700 g. U nekom smislu možemo ga nazvati narodnim herojem, jer je aktivno sudjelovao u povijesti svoga naroda. Blistav pjesnički stil, novost i živost njegovih slika izdižu ga kao klasika Biblije. Renan je o njemu kazao: "Bio je najveći u nizu orijaša", a sv. Jeronim veli: "Radije ga nazovimo evandje-listom, nego prorokom".

Pojava Izaijina označuje nov odsjek u očekivanju Mesije. Proroštva, koja on donosi, nisu usamljeni ulomci, iz kojih izbija tek po koja svijetla zraka. To je nešto poput svijetla, što ga prosiplje zora vedroga dana.

Pad Samarije, neprekidna i nesuzdrživa asirska osvajañja mogla su dati smrtni udarac mesijanskim nadama. Što će ostati od njih? Da li će se kraljevstvo budućnosti, kraljevstvo Božje, rasplinuti poput oblaka? Izaijina je misija bila, da spasi mesijanske nade i da ih uznesu na onu visinu, do koje se još nikada nisu vinule.

Mada će Jeruzalem jednom postati ruševinom, on ne će zauvijek ostati ruševina. Stoga Sion ne treba da plače nad gubitkom svoje stare slave i gubitkom svoje djece. Iz polutame svoga proročkog vidjenja prorok klikče prema sretnom danu povratka iz ropstva. Jeruzalem treba da se veseli, jer prima povratnike. No taj isti Jeruzalem postat će ujedno i metropola, majka svih kršćanskih naroda. Zadnja Izaijina proroštva neposredno imaju u vidu povratak prognanika, no ujedno ona otvaraju prozore, kroz koje se nazire daleki mesijanski horizont (R. Knox). U odlomku, koji se čita na Bogojavljenje, povratak je orisan apokaliptičkim bojama. Čini se, da on ovdje ne gleda Epifaniju božanskog Spasitelja, ali njegov izbor jezika nama je tu aplikaciju učinio neizbježnom. Ne smijemo tražiti, da se sve pojedinosti podudaraju. Iz. 60, 1-6.

1 Ustani, rasvijetli se, Jeruzaleme, jer
dodje svjetlost tvoja!

Jer slava je Gospodnja nad tobom istekla.

2 Jer, gle, tmina prekriva zemlju i tama
narode.

Nad tobom će svanuti Gospod,
I slava njegova vidjet će se nad tobom.

3 Narodi hode prema tebi,
I kraljevi k sjaju svijetla tvojega.

4 Digni svoje oči unakolo i pokledaj:

Svi se sabraše, da krenu k tebi

Sinovi tvoji dolaze iz daleka

I kćeri tvoje nose na krilu.

5 Kad ovo pogledaš, zasjat ćeš od radosti,
zakucat će i raširiti se srce tvoje.

Jer k tebi će prijeći blago mora,

Bogatstvo naroda doći će k tebi.

6 Mnoštvo deva prekrit će te,

Dromedari Madijana i Efe,

Svi će doći iz Sabe noseći zlato i tamjan

I pjevajući hvale Gospodnje.

- Liturgija u navedenih šest stihova vidi sliku novog Siona, Crkve mesijanskog vremena. Ona u tom smislu tumači ovo neupo_{re}divo prorokovo vidjenje.

1 "Ustani, rasvijetli se, Jeruzaleme!" zvuči kao snažni "Gore srca"! Minulo je vrijeme žalosti i poniženja. Digni se sa zemlje, jer te obasjava svijetlo. "Dodje svijetlost tvoja!" Sam Bog je svijetlost, njegova slava je svijetli oblak, što lebdi nad svetištem Novoga Zavjeta. Svijetlo je i Mesija. On je sjaj slave Božje, svijetlo koje rasvijetljuje svakog čovjeka, koji do_lazi na ovaj svijet (Iv. 1, 9).

2 To je svijetlo zasjalo na Sionu, njegove zrake padaju u svijet. Sion ga može nazvati svojim. Izvan Božjeg grada vlada tama; narodi ne znaju za Boga i za njegova Mesiju. Sion sada vrši, tako reći, službu svjetionika, koji narodima u svijetu baca mlazeve svijetla, da im pokaže put prema sigurnoj luci. Ti mlazevi svijetla su vječ_na Božja istina i beskrajna Božja ljubav.

3 Narodi u tmini poganstva čeznu za pravim svijetlom, radosno pozdravljaju slavu Božju, što je istekla na Sionu. Čini se kao da su uzbibani čitavi narodi i njihovi kraljevi. Svi kreću prema svijetlu, što sada sja nad Jeruzalemom.

4 Ono što prorok vidi, želi da to pogleda i sam Sion. Stoga neka i on unaokolo zaokruži pogledom s visoke stražarnice i

ispuni se udivljenjem. Stoljeća se nižu je dno za drugim, od malog stabalca kraljevstvo Božje raste sve više i više sve do pune zrelosti na koncu vremena. Ljudi prilaze u beskonačnim nizovima, čitava plemena i narodi. Čak iz najudaljenijih zemalja dolaze noseći na rukama sinove i kćeri izraelske, što prebivaju među njima. Nose ih nježno i savjesno kao što majka nosi slabu djecu.

5 Gledajući sve ovo Sionu srce kuca brže od radosti. Daleki trgovački narodi donose blago svoje zemlje preko šitokog mora k Jeruzalemu. U poklonima kao da se narodi jedni s drugima natječu.

6 Blago mora, t. j. pomorskih velesila Fenicije i Grčke, dolazi ladjama sa zapada, dok bogatstvo Istoka i Egipta kreće karavanom kroz sirijsku i sinajsku pustinju. Tim putovima prolazila je trgovina između perzijskog zaljeva i luka na sredozemnom moru. Madijan, Efa i Saba su narodi Arabije. Arapska nomadska plemena Madijana i Efe južno od Mrtvog mora, koja su uzgajala kamile, donose najbolje životinje svoga stada kao darove. Pleme Sabejaca žrtvuje svoj odlični dar - mirisavi tamjan.

Slava Gospodnja (kabod Jahve) označuje Boga u svečanoj pojavi kako se daje on lju dima upoznati. Sadržajno kabod Jahve znači moć, veličanstvo i slavu Gospodnju, jer se radi o veličanstvenoj pojavi, koji se je ne moguće oteti. Odatle možemo razumjeti kretanje raznih naroda prema Sionu. Svi traže izlaz iz mraka, da se nadju u blizini i sjaju spasiteljskog svjetionika.

Hvale Gospodnje pjevajući - označuje

slobodno kretanje, na koje narod hrli slobodno i veselo. Zato je pjesma na njihovim usnama neprisiljena, ona je slobodna, puna svježine i duhovne radosti.

S veselom pjesmom na usnama narodi sobom sa svih strana donose i svoje blago. Snaga naroda (Vg fortitudo gentium, TM hel goim) označuje ekonomsku snagu s kojom kreću na put neznabožački narodi, dok usporedo mnoštvo mora (Vg multitudo maris, TM hamon jam) označuje blago mora.

Pojavi slave Gospodnje s jedne strane odgovara s druge strane vesela pjesma s prvorazrednim poklonima.

=====

LITURGIČNI DOKUMENTI PIJA XII.

Sveti Pij X. je imel načrt, izvesti splošno reformo liturgije. Izdal je pa le motu proprio o preosnovi cerkvene glasbe (1903) in dodatke in spremembe v rubrikah brevirja in misala (1911).

Njegov obsežni in epohalni program je povzel Pij XII. Z njim je vodstvo in iniciativa za liturgično obnovo prevzela najvišja cerkvena oblast. Obsežno delo na tem področju so opravljale že obstoječe cerkvene institucije, ustanovljena pa je bila tudi posebna papeška komisija za splošno liturgično reformo, ki še dalje intenzivno deluje. Izdani dokumenti in odloki nalagajo pastoralnemu kleru velike in daljnosežne naloge, ki jih bo mogoče do cela izvajati še le v teku prihodnjih desetletij. Usodno pa bi bilo, če bi tem dekretom premalo prisluhnili in se za nje premalo me-